

Overtussen in de archeologie

Nieuws uit SIKB en het CCvD Archeologie

In deze nieuwsbrief *Overtussen in de archeologie* onder meer aandacht voor de factsheets ter verbetering van de inhoudelijke kwaliteit, de Handreiking Samenloop Archeologie en Ontplofbare Oorlogsresten en het Innovatieplatform. Ook kijken we terug op het online seminar 'Digitaal werken in de archeologie voor specialisten, archeologen en (transito)depotbeheerders' en staan we stil bij het 25-jarig bestaan van SIKB!

Berichten uit het CCvD Archeologie

Factsheets ter verbetering inhoudelijke kwaliteit

Op 19 juni 2024 heeft het CCvD Archeologie kennisgenomen van de notitie 'Uitkomsten Breed overleg knelpunten-casus' KNA'. Deze notitie bevat de door het werkveld gesignaleerde knelpunten die raken aan de thema's 'Beleidsvrijheid bevoegde overheid' en 'Inhoudelijke kwaliteit' en aan de rubricering en mogelijke acties bij een aantal van de knelpunten. In september heeft het CCvD de Regiegroep gevraagd om aanvullend advies uit te brengen over stappen ter verbetering van inhoudelijke kwaliteit van specialistisch onderzoek. De Regiegroep is uiteindelijk gekomen tot een voorstel voor het opstellen van zes factsheets over de onderwerpen:

- Het werken met een Programma van Eisen
- Rollen in de archeologie
- Contractvorming in de archeologie
- Deponeren in de archeologie
- Positie van de specialist in de KNA/specialistisch onderzoek
- Innovatief onderzoek in de archeologie

Archeobotanisch onderzoek (foto: SIKB)

Op 11 december heeft het CCvD ingestemd met deze onderwerpen. De factsheets beogen duiding te geven aan partijen in het archeologisch werkveld. Het ontwikkelen van factsheets wordt dan onderdeel van het Jaarplan Archeologie 2025. Veel informatie is al beschikbaar - deels bij SIKB - en waar informatie ontbreekt zullen externe deskundigen gevraagd worden om bij te dragen. Zodra de factsheets gereed zijn zullen ze worden voorgelegd aan het CCvD ter vaststelling.

Handreiking Samenloop Archeologie en Ontplofbare Oorlogsresten

Het CCvD heeft eerder - via vaststelling van het Jaarplan 2023 - besloten tot het actualiseren van de 'Handreiking Samenloop archeologie en explosievenopsporing' die dateert uit 2012. Hiermee wordt uiting gegeven aan de wens van het veld van opspoorders ontplofbare oorlogsresten (OOO) in landbodems, om de bestaande verouderde handreiking aan te passen naar de huidige situatie. De vernieuwde handreiking beoogt de samenwerking tussen archeologen en opspoorders meer te bestendigen. Obstakels die men in de afgelopen jaren tijdens de uitvoer is tegengekomen worden in de handreiking meegenomen, evenals best practices. De handreiking is tot stand gekomen met input van een klankbord bestaande uit archeologen, en deskundigen op het gebied van ontplofbare oorlogsresten werkzaam bij bedrijven en bevoegd gezag.

Het CCvD Archeologie heeft de vernieuwde handreiking vastgesteld. Voor afronding zal nog een juridische toets worden uitgevoerd. Naar verwachting zal de Handreiking voor de zomer gepubliceerd worden.

Het klankbord van de Handreiking Samenloop (foto: SIKB)

Advies klankbord Behoud in situ

In januari 2023 is een eerste veldraadpleging gehouden ten behoeve van de herziening van de KNA. Hierbij passeerde een aanzienlijk aantal onderwerpen en afwegingen. Hoewel werk aan die nieuwe versie van de KNA op pauze staat, is wel gekeken naar essentiële 'bijvangst' vanuit de geleverde input om te agenderen en waar relevant een project aan te verbinden. Een van die onderwerpen is 'Fysische bescherming'.

Ontgraving in een archeologievriendelijk bouwplan (foto: RCE)

Om een goed advies te kunnen geven over de inhoud en reikwijdte daarvan, alsook de vorm waarin dit instrument het beste gegeten kan worden, is een kleine denktank geformeerd. Op basis van de input van de denktank heeft het CCvD Archeologie ingestemd met verdere verkenning van het onderwerp waarin ook aandacht wordt gevraagd voor bodem en klimaat en er een koppeling is met de KNA waarderingssystematiek. Naar aanleiding daarvan zal er in 2025 vanuit de denktank opnieuw terugkoppeling worden gegeven aan het CCvD en een aangevuld advies worden uitgebracht.

Naar een Programmaraad Archeologie

In het CCvD Archeologie van 11 december is gesproken over de mogelijkheid om naast het CCvD een Programmaraad Archeologie in te stellen. Dit op initiatief van het bestuur van SIKB. Voor andere thema's, zoals bodem, zijn al Programmaraden actief binnen SIKB. Een Programmaraad heeft de focus op strategische vraagstukken en draagt, in het kader van het actuele houden van SIKB-documenten, de zorg voor reflectie en vooruitkijken. Een Programmaraad heeft daarnaast een antennefunctie met betrekking tot het functioneren van documenten in de praktijk. Ook signaleert een Programmaraad maatschappelijke behoeften en mogelijkheden gerelateerd aan het vakgebied en kwaliteitsborging.

De Programmaraad adviseert over beleid, regelgeving en uitvoering en is daarnaast een discussieforum. Met de instelling van een Programmaraad kan de focus van het CCvD Archeologie komen te liggen op het tactisch operationele vlak en de kwaliteitsborging van de documenten die onder de KNA vallen. In het CCvD van 11 december is door enkele bestuursleden van SIKB een uitgebreide toelichting gegeven op rol en taak van de Programmaraad en is gereflecteerd op het onderwerp. De reacties vanuit het CCvD worden verwerkt en er wordt een verdere verkenning uitgevoerd bij een aantal koepels. Naar aanleiding daarvan zal in 2025 verder worden gesproken over het instellen van een Programmaraad Archeologie.

25 jaar SIKB!

SIKB bestaat dit jaar 25 jaar. Met SIKB-bestuursvoorzitter Yvon van Mastrigt we staan we stil bij dit jubileum.

'Van een ooit wellicht tijdelijke organisatie is SIKB uitgegroeid tot een onmisbare organisatie met een spilfunctie in verschillende netwerken.'

[Lees hier](#) het hele interview.

Foto: Yvon van Mastrigt, voorzitter bestuur SIKB

Op 25 september 2025 vindt de jubileumeditie van het Jaarcongres plaats in Apeldoorn. Noteert u alvast deze datum? Meer informatie over het congres volgt binnenkort. Wilt u op de hoogte blijven van het Jaarcongres, meld u zich dan hiervoor aan via [deze link](#).

Innovatieplatform en innovatieregeling

In 2022 concludeerde de Raad voor Cultuur in haar advies dat het archeologiebestel "op onderdelen tekortschiet en te verbeteren valt". Naar aanleiding daarvan kondigde de Staatssecretaris van Cultuur in haar beleidsreactie een aantal verbeteracties aan, waaronder de inrichting van een Onderzoekplatform (inmiddels Innovatieplatform) Archeologie, waarin diverse bestaande partijen samenwerken. Kwartiermaker Arnoud Oding lichtte het platform in december toe aan de leden van het CCvD.

De stichting Reuvenus zal het innovatieplatform gaan consolideren.

Het platform is gericht op het leren van lessen voor de toekomst van de archeologie. Daartoe wil het platform de kwaliteit en diepgang van archeologisch onderzoek duurzaam bevorderen én vernieuwingen in het archeologisch onderzoek stimuleren. Ten behoeve daarvan krijgt het platform drie taken:

- Uitvoeren innovatieregeling
- Kennisdelen, netwerken, makelen
- Adviseren

Via de innovatieregeling van het platform is €1,1 tot €1,4 miljoen per jaar beschikbaar voor vernieuwende experimenten. Het platform zal in 2025 van start gaan. Er is gekozen voor consolidatie van het platform in een bestaande organisatie: de Stichting Reuvenus. Vanaf januari wordt gezocht naar een directeur en in het voorjaar wordt de call voor initiatieven opgesteld. Het implementatieplan is [hier](#); te vinden.

Online seminar 'Digitaal werken in de archeologie voor specialisten, archeologen en (transito)depotbeheerders'

Op 13 januari 2025 organiseerde SIKB een tweede editie van het online seminar over *Digitaal werken in de archeologie*. Het seminar, met meer dan 100 deelnemers, was bedoeld voor (KNA)-specialisten, archeologen, certificaathouders, deponeringshouders en depotbeheerders. De bijeenkomst bestond uit een plenair deel met aansluitend verschillende workshops.

Foto: SIKB (met dank aan de gemeente Nijmegen)

Het plenair deel werd geopend door Henk Koster (directeur SIKB). Esther Wieringa (programmasecretaris Archeologie SIKB) gaf vervolgens een korte toelichting op de digitale infrastructuur en recente ontwikkelingen. Daarbij ging zij in op het belang van digitaal werken en de huidige mogelijkheden. Aansluitend ging Harmen Willemse (programmasecretaris Datastandaard SIKB) in op standaardisatie, waarbij inhoud en beheer van de standaard SIKB0101 en de Pakbon aan bod kwamen. Aan het slot van het plenair deel kwamen wensbeelden aan bod en werden vragen uit de chat besproken. Na een korte pauze werd het programma vervolgd met de workshops.

In Workshop 1 gingen verschillende sprekers in op ervaringen uit de praktijk met de workshops en de mogelijkheden van het spellen van specialistisch onderzoek. Workshop 2 ging over het proces van bouwsteen, vondst naar Pakbon. Hierin was ook de video 'De Pakbon en datastandaard SIKB0102' te zien. Workshop 3 was een dialoog met verschillende sprekers over data-uitwisseling in de keten.

Klik hier voor de presentaties en de video van Vondst tot Pakbon.
www.sikb.nl/archeologie/kennisdelen-en-innovatie/digitaal-werken.

Nieuw: ArcheoAgenda!

Zoek je activiteiten om actorpunten te halen? Of ben je op zoek naar kennis of inspiratie? Sinds kort vind je alle activiteiten op het gebied van archeologie in de [ArcheoAgenda!](#)

ArcheoAgenda is dé plek voor het vinden van boeiende cursussen, inspirerende bijeenkomsten en onvergetelijke evenementen die worden georganiseerd op het gebied van archeologie. Zoek je gericht activiteiten om actorpunten te halen? Ben je een enthousiaste professional, student of vrijwilliger op zoek naar een podium, informatie, inzicht en innovatie? In de ArcheoAgenda vind je een breed scala aan educatieve mogelijkheden. Laat je inspireren, verrijk je kennis, deel je passie en bleef de archeologie. Welkom in de intrigerende wereld van ons verleden! Op de [website](#) vind je ook een [formulier](#) om activiteiten aan te melden voor de agenda.

ArcheoAgenda.nl 2025

Januari	Februari	Maart
ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	ma di wo do vr za zo 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31